

Satu-Mare, 1926. május 24.

Hétfői

Friss Újság

Felelős szerkesztő:

Dr. Markovits Rodion

(független politikai hetilap)

Telefon: 304., szerkesztőség
és kiadóhivatal Str. Mihai
Viteazul (Rákóczi-u. 13. sz.)

A választás aktualitása

rátéküdt az élet minden megnyilvánulására. A nagy ígéretek és nagy hangok napjai ezek. De éppen szinességüknél, tulságosságuknál fogva nem igen mutatkoznak realitásnak. Az általános hit, hogy a választási ígéretek arra valók, hogy valahogy be ne tartásák őket, mélyen begyökeresztett a lelkekbe. Ugy formálódik a közönség véleménye, hogy maga a program semmitmondó, semmit érő, inkább az jelent valamit, az jelent biztatást, hogy kik állanak a programok háta mögött. A programot képviselő egyéniségek súlya és komolysága lehet csak igazi utmutató a választásoknál való eligazodásba.

Az Averescu pártjának főlényes erőssége, hogy a kisebbségekkel való megértésnek utját megtalálta. Leszögeztetett ígéretei a kisebbségi jogok biztosítása tekintetében, amely e pártnak ősi régi célkitűzése, a kisebbségeket szívben maga mellé sorakoztatta. És az a fegyver, amely a kisebbségek politikai életének existenciális feltétele, a kisebbségi szavazókat kivétel nélkül a kormányzó párt harcosaivá teszi. Az a tény pedig, hogy az Averescu párt a kisebbségi iskolák nyilvánossági jogát már a választások előtt visszaadta hálás lelkesedést váltott ki minden a kisebbséghez tartozó egyén lelkében. Egy-szersmind ezen ténykedésével az Averescu párt a külföld előtt is becsületet szerzett a román nép megértésének és józanságának. A mi kerületünkbe a kor-

mány népszerűségét eldöntötte mindenekelőtt Barbul prefectus kinevezése. Ezen a kinevezésen megörvendezett mindenki nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül. Azok az eredmények pedig, amelyet Barbul prefectus rövid munkássága alatt elért a megye székhely idehelyezése a város és megye évszázados kívánságának kielégítése e kerületben külön nimbust font a kormányzó párt köré. Garofilid, Manoilescu európai értelemben vett nagy kvalitásokat jelentenek. Dr. Paál Árpád kivételes tehetsége, hatalmas tudása, tökéletes tiszta és nemes veretű liberáliszmusa, lelki emelkedettség, kötelességévé teszi minden kisebbségi szavazónak, hogy az ilyen értékű embernek győzedelméért teljes erejével sikra szálljon. Barbul Jenő igazi uri gondolkodása, tisztult intelligenciája, igazi kulturális érzéke, Rákóczi Filep Sándor ideálizmusa, derék törekvései, értékesé teszik e listát és Pop tanító demokratikus munkásságától ismerői sokat várnak. Szóval e lista eltekintve a programtól egyéni összeállításban is külön.

A liberális párt munkája ellen felgyülemlett elkeseredés, a jogtalanságok, törvénytelenések és megdöbbentő erőszakosságok ama orgiái, amelyekkel ez a párt négy éven keresztül meggyötörte az országot lehetlenné teszi, hogy még a legkitűnőbb nevek is ezen a listán bárkire is varázserővel bírhassanak.

A parasztpártnak becsületes ígérezeit és a nem-

zetiségi, valamint a vallási kérdéseknek egészen tisztult liberális felfogása, demokratikus meggyőződése nagyon sokaknál nagy sympatiákat jelentenek. A pártnak országos vezeterei a demokráciának, az emberek egyforma értékelésének, az emberi jogoknak igazi meggyőződéses harcosai. Egész munkásságuk tiszteletreméltó.

A szociálista pártnak programja ismeretes. A munkásság és az igazi demokrácia érdekében kíváncsok, hogy a parlamenti ellenzék soraiban helyet kapjanak.

A falusi és városi dolgozók pártja új. Programja a szociálista program, egyes kérdések intranszignensebb aláhúzásával. A listának érdekességét ad Papp Aurél festőművész egyéni kiváltsága és a népszerűség, amelyet ebben a városban és ezen túl az ő igazi, nagy emberi szelleme kivívott.

A Cuza párt, röviden: a gyűlölet pártja. Sajnos, hogy közhivatalnokok, tanárok vannak soraik között. Mégis csak megdöbbentő, hogy az ilyen gyűlöletet predikáló emberek befolyást gyakorolhatnak fiatal lelkek fejlődésére, hogy azokat megmérgezzék és ezen fiatal lelkekben a jóság és az igazi emberi érzés csiráit megfojtsák. Minden jóérzésű embernek egységesen kell felvenni a harcot az emberi gyűlölet eme hirdetői ellen.

A jóslások szerint a kisebbségekkégyütt dolgozó kormánypárt az egész országban impozánsan győzni fog. A mi kerületünkben ezen győzelem még kétség-telenebb, mert a kormány különösen lekötözte a várost kimutatott jóindulatával és mert a kisebbségi szavazatok kerületünkben nagyon jelentős számot tesznek ki.

Ingyen utazhat a választási székhelyre minden szavazó polgár, ha választói igazolványát felmutatja. — Kedden reggel hét órakor minden körzetben megkezdődik a szavazás. — Célszerű korán leszavazni, tömörülés és tolongások elkerülése végett.

Idegenek tartózkodási engedélyének évi felülvizsgálása

A satu-marei kerületi Munkaügyi Felügyelőség, mely kerület magába foglalja Satu-Mare, Maramures megyéket és Szilágy megyéből a Careii járást, érdekelteknek az alábbi értesítést hozza tudomására az idegenek tartózkodási engedélyének felülvizsgálását illetően:

Munkaügyi és belügyminisztérium egyetértve elhatározta, hogy június hó folyamán elfessék meg az idegen állampolgárok tartózkodási engedélyének felülvizsgálása, hogy meg legyen állapít-

ható az ország területén tartózkodó idegenek száma, tartózkodási helye és foglalkozása.

Ecéltől minden idegen állampolgár, aki megélhetését az ország területén nyeri, legyen az munkaadó vagy alkalmazott vagy bármilyen más formában és foglalkozásban, eltekintve attól, hogy mikor jár le a tartózkodási engedélye: utlevélét és tartózkodási 1926. május 25.-ig adja be, Satu-Mare megyében és Careii járásban tartózkodó a satu-marei Siguranjiához, a Maramaros me-

yében tartózkodó, a szigeti Sigurantiához.

A fennjelzett akták (utlevél és tartózkodási engedély) beadandó az illetékes Sigurantiához egy kérvény kíséretében, melyben újbóli engedélyt kér.

Az alkalmazottak tartózkodási engedélyét a munkaadók tartoznak kérni, mely kérvényben föl kell mutatni az alkalmazott foglalkozását és alkalmazási minőségét.

Azon alkalmazottak, kik a főfelvizsgálat idején alkalmazva nincsenek, kérvényüket személyesen adják be aktáikkal együtt fölémítve kérvényükben foglalkozásukat.

Azon idegenek, kik önállóan üzik foglalkozásukat, kérvényükben fölemlítik szakképzettégüket és vállalatukat.

Azon idegenek, kik különböző okokból kifolyólag nem rendelkeznek engedély vagy utlevéllel, kérvényükben feltűntetik elő és utónevüket, születésük idejét, állampolgárságukat, foglalkozásukat, tartózkodási helyüket, feleségük és gyermekeik nevét és korát.

Mindaddig míg a felülvizsgálás meg nem történik, a Sigurantia az akták helyett igazolvánnyal lát el mindenkit.

A Sigurantiák legkésőbb június 1-ig a Munkaügyi Felügyelőséghez teszik át a kérvényeket, mely mellett június 5-től kezdve a felülvizsgáló bizottság működni fog.

Felülvizsgálás befejeztével az akták tulajdonosainak visszatérnek a Sigurantiák és fészolgabiroóságok utján.

Azon idegen alattvalók, kik ezen felülvizsgálatra kérvényüket be nem terjesztik az ország területén maradhatnak tartózkodási engedélyük lejártáig, de azután semmiféle indok alapján tartózkodási engedélyt nem nyerhetnek.

A satu-mare

Kerületi Munkafelügyelőség

Nyilatkozat.

Azzal vagyunk vádolva, hogy a „Falusi és Városi Dolgozók Blokk”-ját az oroszországi kommunisták támogatják. Tiltakozunk minden ilyen gyanúsítás és vád ellen. Mi, a független Romániai „Falusi és Városi Dolgozók Blokk”-ja vagyunk és semmi összeköttetésünk nincsen senkivel sem az ország határain túlról, avagy Romániában tudunkon kívül bujkáló politikai agensekkel.

Felhívunk tehát minden pártunkhoz tartozó Elvtársait, hogy a megye bármely területén megjelenő röpiratot, röpcédulát vagy plakátot ne fogadják el, ha az nem a „Falusi és Városi Dolgozók Blokkj”-nak Satumarei Központjától bocsátott, avagy osztott ki.

Minden Más röpirat csak ártani akar pártunknak.

Elvtársak! Óvakodjunk! Jel-szavunk: Mindent csak törvényes (legális) uton!

A Falusi és Városi Dolgozók Blokkja lista vezetője.

A szatmári éjszakában már nem riaszt a sipjel . . .

— Néhány megjegyzés a rendőrségi nagytakarításhoz —

(Satu-Mare Szatmár május 20.)

A szatmári éjszakában éles sipjel hasít. A szatmári polgár fölriad és félálomban tudat alatt, tovább riad a sipjel.

Meg kellene nyugodnia a szatmári polgárnak, mert rendőr sipolt, őrségváltásra sipolt a rendőr, biztonságot és nyugalmat jelez:

— Aludj tovább, itt vagyunk vigyázunk, virrasztunk . . .

Ezt kellene jelentenie a józan észt világos perczeiben, amikor a logika kikapcsol ösztönt és tapasztalatot, amikor a biztonságom kétségtelen szimbolumaként barnállik felém a rendőri uniformis.

Am éjjel félálomban a szatmári polgár agyából kikapcsolódik a cimer méltósága, a logika törvényeinek egymásutánját megbontja az ösztön, felszabadul a napi tapasztalatok lefojtottsága és súlyosan dobbannak fel az eltemetett emlékek:

— Rendőrség . . . Intézmény. Napok óta összekarmolt arccal jár a komiszár . . . Valami nő, mondják . . . Borzasztó, hogy mennyi emléklapot vettem az idén . . . Utóbbi időben már tájképeket is árul a rendőrség. A szatmárhegyiektől egész szerék élelmi szert koboznak . . . A sörrei nem sikerült neki . . . Azt mondta a komiszárnak a sörös, hogy Désen van a pénze. Leccsalta Désre a komiszárt . . . Okos ember volt a sörös . . . Nem hagyta magát megsarolni. Lefogatta a komiszárt Désen. Épen mikor a pénzt számolta a markába.

A szatmári polgár forog az ágyában, nem lehet elaludni, felcsavarja a villanyt és józan észt szabályait erőszakolja:

— Neveléses rémlátások. A rendőrség a polgárok biztonságáért van. Miránk vigyáz, minket véd, értünk, nyugalunkért szervezett intézmény. Intézmény. Az állami szervek legszükségesebbike. Egyesek visszaélése meg fog szűnni. Ki fog derülni. A sipjel, az értem virrasztók biztató üzenete. Ez az igazság.

De nem tud elaludni a szatmári polgár, mert valahogy csak egészen ébren ilyen kézzelfogható az elmélete.

Le kezdeméreg ágyából, kinéz az ablakon, a sárgás villanyfényben: esőverle, szélfújta konturjai egy rendőrközlegénynek amott a sarkon.

Csak közlegény. Közlegény napszámos, közlegény katona, közlegény pária.

Ez egy kicsit megnyugtató. Valahogy el lehet mégis aludni utána . . .

Főispáni programpontnak kissé megdöbbenő, kissé lélekzet elállító, nem, torokszorító, az ilyen súlyos mondat: „Meg fogom tisztítani a rendőrséget a nem odaváló elemektől.”

Hogy Dr. Barbul Illés Károly prefektus ezt installációs beszédében mégis kihangsúlyozta,

hogy a szatmári polgárság erre felfigyelt és reménykedve összenézett: ez egy súlyos és tudott betegség pontos körmegállapítását jelentette. Körmegállapítást jelentett de jöjjön hát akkor az bátor és szenytelen kés és merlen vágni, vágni, vágni . . .

Pár héttel ezelőtt, egy kihallgatáson:

— Könnyörögtem a komiszárnak, tegye át az ügyemet az ügyészséghez. De nem. Csak citált, csak fenyegetett, a rendőrségen tartott, éjjel felkötött, a végén aztán lenyeltem mindent és megkérdeztem: Mennyit akar?

— Tizenötezer lejt. Ez volt a felelet. Akkor támadt egy ötletem. Jó, azt mondtam neki. De nincs itt annyi pénzem. Majd kérek a rokonságtól, Désen. Jöjjön le velem Désre, ha nem bizik bennem. És lejtött velem Jéger komiszár Désre, mert nem bízott bennem. Aztán Désen jelenttem az esetet a rendőrségen. Nem hitték. Kivettem három darab ezrest, Felírták a számát. Mellém adtak két detektívet. A komiszár várt az utcán és türelmetlen volt, még ott kellett átadjam neki a pénzt az utcán. Átadtam. Akkor fogta le két detektív.

Komiszár, akihez bizalommal fordulnak a zsebtolvajok, komiszár, aki zsenge kukoriczát, idei dinnyét koboz, komiszár, aki ezer lejtér futni hagyja a gyilkost és a gyilkos pénzen koscsikázik.

Nem lehet menekülni, nem lehet jelenteni, mert egy szoros gyűrű kollektív maffiaja védi a közkereseti társaság érdekeit. Désre kell csálni a komiszárt, átlapni a gyűrűt, egyszer sikerült.

Az ügyész hivatali helyzete szoros kontaktust rendel a rendőrséggel. És adva van egy ügyész, akinek fegyvermezt aya és pontos ítélete, évek óta kellő értekezéssel jelöli meg rendőrsége fajsúlyát ügyész, akinek óvakodnia kell-e a munkatársaitól, félnie kell a jobbkeztől. Aggodalommal és vigyázva vigyázza tehát a tökéletes operáció alkalmas pillanatát.

Kisebbségi metélek esnek közbe: „Átlag két komiszárt tartóztatnak le Szatmáron évente . . .” írta a Keleti Ujság, másfélhéttel ezelőtt. És megjegyezte még csak május, de már meg van az idej létszám. A torokszorító programu prefektus, Dr. Nestor József ügyész, meg az új rendőrfőnök: a friss erejű Puticiu Traján, a tökéletes és végleges operáció pillanatát most elérkezettnek látták. Ami tömören így állott egy napirban: „Nyolc komiszárt és subkomiszárt függesztettek fel állásából Szatmáron.”

Dr. Barbul Illés Károly prefektus, Dr. Nestor József vezető-ügyész és Puticiu Traján ren-

dőrfőnök, ez a három név így egymás mellett és egymás után nem érdemi és nem időrendi rangsorozat, ebben az ügyben.

Három szilárd energiának, három kollektív célkitűzésnek, három erős maroknak egységes és együttes teljesítményét fejezzük ki ezzel a képlettel.

— Országos jelentőségűvé, ott terebélyesedik ez a kérdés, rendőrfőnök ur, hogy vajon az új komiszárok, a csekély hivatalnoki fizetések mellett meddig bírják majd az alkalmat összerakást? Két és három ezer lejes fizetések mellett, az újak vajjon nem e fognak belekényszerülni a bűn sodrába?

Igen, evvel fogok a rendőrfőnök elé állani, erre szeretnék városi jelentőségen is tud, megnyugtató feleletet . . .

Dr. Schneller bíró urral találkozom. Kopott és szegény a bíró ur, persze már két hónapja nincs átlásban. Nincs még hatvan éves a bíró ur, azt hiszem alig ötvennyolc, országos jelentőségű kérdés ő maga is, a szegény, magába rogygiant, nyugdíj nélkül, máról holnapra kenyer nélkül maradt, családos, öreg bíró.

— Hogy él most bíró ur? . . .

— Végrehajtásoknál asszisztálok.

— Mit keresett ebben a hónapban bíró ur? . . .

— Vagy úgy hatszázötven lejt . . .

Cy kicsit elveszti élet, éles színei kissé mosódnak az imént még oly elevenbe vágó kérdésnek. Mégis kicsuklom:

— Kicsik a fizetések rendőrfőnök ur . . .

— Ezen is segítünk. Már tárgyalt velem Dr. Barbul prefektus ur és a polgármester ur is. Diurnákkal, napidíjakkal, városi segítségge, majd javitunk valamit. Lassan. Egyesekhez semmi esetre, semmiképpen nem szabad nyulni. Ez szent . . .

Van abban valami mélyebb érteleme, hogy Puticiu Traján első rendelete, egy egészen ártatlan, egy szinte könnyű mosoly volt; Ellőrtölte az éjszakai sipjelet. Éjszaka az őrségváltásnál nincs már sipjel.

Egy finom bók a közönség felé, az éjszakai nyugalom érdekében.

Ha jobban megnézem: tanulság.

Ha nem érzem, nem hallom, nem látom ha nem riaszt az éjszakában, ha általában olyan rend van, hogy szinte felesleges a rendőrség: akkor van és működik igazán, akkor dolgozik valóban eredményesen.

A szatmári polgár már nem riad fel álmaiból, sipjel nem hasít az éjszakában.

Megnyugodva és elbékélten omlik fölénk a szatmári éjszaka . . .

—R.—

A lovag, akit megfiatalítottak

Egy budapesti orvos csimpánzókat hozatott Abesszíniából, az a célja, hogy a csimpánz ivarmirigyek átültetésével, megfiatalítsa az öreg embereket, Woronoff párisi orvos módszere szerint. A csimpánzok egyébként a legszerelmesebb természetű majmok. A csimpánz, ha nincs elég felesége, éjjelente rázza a ketrec falát s szörnyen dühöng, ordít és mérgeződik. Az első ilyen csimpánz-átültetést kísérletképpen egy Busetti nevű lovagon végezték. A lovagot felkereste az operáció után Szemző Adorján pesti újságíró és a következőkben írja le látogatását a lovagnál, akit megfiatalítottak.

Az Izabella ucca 31. szám alatt, még csak nem is egy kis eldugott hónapos szobában, hanem a szegényházban találtam Busetti urat, akin a múlt héten hajtották végre a Woronoff-műtétet.

A kapuban egy mosolygós arcú öreg veterán fogadott s kérdésemre, hogy hol van Busetti ur, odakilavolt.

Mig Busettihoz értünk megtudtam, hogy az aggastyán orvosi rendeletre ágyban fekszik, mert ahová a kutyafejű majom egy heredarabját bevarrták, még most is borogtatni kell.

Busetti a szegényház büszkesége lett. Csodájára járnak az emberek. Lefényképezték a majommal. Ő most a szegényház primadonnája.

A terem, ahol Busetti fekszik, pinchehelyiség, ahová a napsugár még tévedésből sem kerül be. Mit is keresne ezen a szegény helyen a napsugár.

Az összes othón levő aggok felálltak, mélyen meghajoltak és mint az ovodákban a kis gyerekek, kórusban üdvözöltek mikor belépünk a terembe.

Csupa fájdalomteli bánatosarcú öregemben. Busetti éppen borogatta magát. Egyszerű tiszta vaságyon fekszik az öreg. Az ágyon kis fekete tábla, olyan, mint amilyent a legolcsóbb sírkészre alkalmaznak. Ez áll rajta: Busetti Vilmos 1849.

Bemutakoztunk: „lovag Busetti Vilmos karmester vagyok” hallatszott az öreg ur tompa hangja. Busetti ur ágya az ablak alatt volt s az öreg arccal szembe feküdt a világosságnak.

Leültem melléje s egy negyed óra alatt lepergett előttem a szomorú film, melynek hőse a jobbnapokat látott katonakarmester.

Ősrégi nápolyi lovag családból származik Szülei dugdagdag emberek voltak. Tönkrementek. Pályája kezdetén a 78. ezred katonakarmestere volt Eszéken. Nős nem volt, de együtt élt egy nővel, kihez szorosabb kötelékek fűzték, mint a házasság. E nőtől egy fia volt, ki a háborúban elesett. Az asszony már régen meghalt. A katonakarmesterség után vándorszínházaknál lett karmester a lovag. Felköltözött a fővá-

rosba, ahol jelenleg zongorárákat ad olcsó pénzért jobb családoknál, akik nem is pénzzel, mint inkább természetbeli adományokkal támogatják. Öreg ruhadarabokkal s élelemmel. Magyarul mondva kihasználják.

Több hangszerezen játszik. Kedvenc hangszere a furulya. Az utóbbi időben azonban ujjai nem eléggé gyorsan mozognak a furulyán. A zene után a nők, a tudomány és a pipa érdeklik legjobban.

Kérdésemre, hogy jutott eszébe megfiatalítani magát, Busetti ur azt felelte, hogy neki egyáltalán nem jutott eszébe. A múlt hetek valamelyik napján megjelent a szegényházban Nemes Nagy Zoltán orvos és felhívást intézett a szegényház lakóihoz, hogy kinek volna kedve megfiatalítani magát. Nem igen akartak jelentkezni.

Az öregnek nem is ajánlottak fel pénzt és nem is kapott semmit sem a műtétért.

— Kérem, alig van itt művelt ember, — mondja Busetti — de engem, akit mindig érdekelt a tudomány, önzetlenül, a tudomány kedvéért felajánlottam magam a nemes célnak.

— Egyébként — jelenti az öreg lovag — még ha vesszük,

jól is jártam, mert másnak ezér ötven milliót kellett volna fizetni. én meg ingyen jutottam hozzá.

Az ingyen szónál hamiskásan kezdett mosolyogni a büszke nápolyi lovagok utolsó sarjadéka.

Az operáció alatt Busetti bácsit nem altatták el, csak helyi érzéstelenítést kapott. A kisebb tüszúráskor emlékeztető érzéseken kívül mást nem érzett.

A Grünwald sanatoriumot, ahol megoperálták meri ajánlani mindenkinek. Nagyon jól bántak vele. Egy héttig volt a sanatoriumban s ezen idő alatt az orvosnő állandó felügyelete alatt állt.

— Ja a nők, uram hamarabb veszik észre, ha az ember megfiatalodik — jegyezte meg ravasz-kásan Busetti.

Mielőtt elbucsuztam volna, az öreg ur öntelten beszélt arról, hogy két hónap múlva ismét lesz fényképezve s az arcképét is megfestik az utókor számára, mert hogy fiatal lesz újra, ahhoz kétség nem fér.

Mielőtt elkészöntem, egy fiatal szolgabéány ment el az ablak alatt.

Busetti mester rá se nézett. Ugyilátszik, még nem hatott a Woronoff.

Engedjék meg, építsek házat a Soltésznek.

Valaki eszembe juttatta a héten, hogy már nem írok lakáshivatali ízeket. Olyanokat.

Azt hittem nem is létezik már ez a beteg kis hivatal, jó hogy eszembe juttatta a figyelmes olvasó. Mint hírlapíró mentem oda, mint jó orru, éles nyelvű, epés lovag úgy mentem oda, de mint rokkant obsitos, úgy jöttem el onnan. Ugy jöttem el, mint egy csalódott szerelmes, mint egy rajtafogott bliccelő, mint egy hideg ás a ramsliban, olyanformán.

Tessék elhinni, úgy sajnáltam ezt az egész vésztorvényséket, hogy meg kell mondjam: csapás ez kérem nekünk is, nekik is.

Úlnék egy nagy zöld asztalnál: fáradtak, szomorúak, leiörték, bágyadtak. Szeretnének mindenkinek szobát adni. Szeretnének mindenkinek, mindent meghagyni. Látszik az arcukon az erőlködés, látszik az erőfeszítés. A hadnagyot mindenképpen el szeretnék helyezni, a világos, két ablakos, butorozott uccai-ban. Viszont a világos, két ablakos, butorozott uccai, csakis az új házaspáré lehet. A szoba konyhás, az őrmesteré. De hát a szegény nyugdíjas háztulajdonos, miből éljen, ha elveszik a szoba-konyhást?

Úlnék kérem egy leánder fa alatt, milyen szép virága van, istenem, milyen egyszerű gyümölcse lesz. Ugye? Azt hinné az ember, a virágja után, — milyen finom gyümölcse lesz egy ilyen leánder-lakáshivatalnak!

Nem lesz ezen gyümölcs soha. Nem lehet ezt a hivatalt megváltoztatni. Rendbehozni. Kiépíteni.

Lakásokat kell építeni, nem a lakáshivatalt!

Mert nem lehet elmondani, hogy milyen nagy a hiányosság. Nem lehet elmondani, mennyire szükség volna új lakásokra.

Egy ember, egy háztulajdonos, be szeretne menni házába. Van neki egy háza, de az le van rekvirálva Soltésznek, nem tud bemenni. A Soltész tisztviselő. Mást se lehet kitenni, de a Soltész éppen nem lehet, mert tisztviselő.

A háztulajdonos, mégis be akar jutni. Ki akarja fenni a Soltészt.

Olvasás a kérvényt a bizottságban. Könyörög a házigazda, tegyék ki a Soltészt, engedjék be őt a Soltész helyére.

— Telket vettem a Soltésznek házat építék neki rajta, neki adom a házat, menjen oda lakni,

én pedig hadd menjek végre a saját házamba...

Tessék elhinni, úgy örült mindenki, hogy végre egy teljesíthető kérdés jött a lakásbizottsághoz. Egy rendes, egy komoly, egy tisztességes kérdés.

Meg is engedték neki. Velhet telket a Soltésznek építhet neki házat, át is költöztetheti.

Egészen fellélekzettünk, hogy egy ilyen rendes ügy is került.

HIREK

A csodapókot

Őnök már talán el is felejtették. Már talán nem is emlékeznek rá, nem is fájdtotta meg a szívüket a távozása.

Ott húzódott meg a kerekese kut táján, ott ahol szerdai napokon jöszagu szénák szoktak illatozni. Egy irtalmatlan fekete pók volt cégernek vészönfalára pingálva és különböző emberi nyelvek különböző hangjegyei invitáltak közelebb az embert. És a pókálát odacsodálta az arra felé haladó emberállatokat.

Először a kantás cselédányok álltak meg a kut felé haladókban és bámulták a csodát. Egy-néhány derékszíjas ember termelt minajárt mellettük és a kantások szája mosolyra ívelődött és elfelejtették a karjukon lógó kantákat, a vixeli padlót és leginkább a nagyságukat.

Meg erős, tagbaszakadt, dagadt erü kocsisok jöttek és azok is nézték a cégereket, nyelegettek a kiszűrődő hangokait és azok is elfelejtették a nagy rizkásas: zsákokat, meg a súlyos cukorládákat és mosolyogtak, összemosolyogtak a kantásokkal.

Hajlatható, becselt mellű, sápadt fölönfüggős diákok is odátévedtek nagy keleti betűs fölirásokkal a jobb-hónuk alatt. Azok is figyelték a csodát, a ponyván keresztül kilopódzó hangokat és egy pillanatra ők is elfelejtették az öreg keleti betűket, a kemény vildákat, a tejesepprot, amely a husosfazékba került, meg a tegnapi és talán mai ebéd nélküli ebédet.

És én is odajöttem és én is hallgaltam, amit ők hallgattak, és én is néztem, amit ők néztek és én is feledtem sok mindent, amit olyan jól esik feledni.

És most úgy fáj, hogy irtósen meredezik felem a jöszagu szénáktól is irtó térség, de különösképpen, hogy azóta a kantás, derékszíjas, zsákos, meg fölönfüggős emberek arcára ráfagyott a mosoly.

Oroszlánfejű.

Halálozás. Fleckenstein Gyula villanyszerelő hosszas szenvedés után j. hó 23.-án elhunyt. Temetése 24-én délután 5 órakor lesz a Hóstaú-u. 43. számú gyűszűháztól.

Csodás szép angol gyapjuszövetek legolcsóbb beszerzési forrása

Weisz Gyulánál

Legyen teljes bizalommal a céghez, mert 32 éves fennállása óta még nem fordult elő reklamáció. — I. Semler London angol gyapjuszövet különlegességek és Sclerg gyapjuszövet gyárak lerákata.

Szigorúan szabott árak!!

Berkovits Simon szociáldemokrata képviselőjelölt programbeszédét mondott ma délelőtti tizenegy órakor, népes gyűlés keretében a kereskedő ifjak színházában. Polgári szempontból is igen figyelemreméltóak voltak okfejtései: a kisebbségi jogokról, a gyűlekezés és szervezkedés szabadságáról és a munkástömörülés szükségességéről. Különös pikanterióval hatottak letelepezései a liberális gazdalkodásról, melynek során kifejtette, hogy a liberális tulajdonban levő resicai művek érdekében sujtják súlyos vámmal a mezőgazdasági gépek behozatalt, továbbá, hogy a liberális bankoknak tizedrészt áron elköteltetett nyersarany miatt, nem lehet fizetni a bányászokat és emiatt nem rentábilis a bányászat. A megjelent szociálista és polgári közönség figyelemmel hallgatta és helyeselte a szónok beszédét.

Fehér zászló a fogházon. Csehszlovákiába van egy törvény, amelyik úgy szól, hogy fehér zászlót kell kitűzni a fogházra, ha nincs benne fogoly. Ennek a törvénynek az alkalmazására most került sor először. Nagyszőlősi az érdem, hogy a törvény alkalmazására sor került. Nyolc nap óta fehér zászló leng a nagyszőlősi fogház ormán, annak jeléül, hogy a nagyszőlősi fogházban egyetlen rab sincsen.

A hit hirdető, a női divat és az alma. Egy francia lapban olvastuk a napokban a következő mulatságos vagy ha tetszik, tanulságos esetet. Egy Afrikából Európába visszatérő hajón egy hit hirdető mellé az asztalnál egy hölgy telepedett le, aki tulságosan kivágott ruhában jelent meg. Ez a hit hirdetőre nézve nagyon kellemetlen volt s leste az alkalmat, hogy utitársnőjét udvariasan, kioktassa. Ebéd végén kínálkozott is az alkalom. A hölgy a gyümölcsös tálat nyújtotta neki s nagyban kínálta a papot: „Nézzé főtisztelendő ur, milyen szép ez az alma, vegye ki.” „Köszönöm — felelte a pap — de jobban szeretném, ha ezt az almát ön enné meg asszonyom.” „Miért éppen én?” — kérdi a hölgy. A pap így felelt: „Mert hát ha megismétlődne, amit a szentírás Éva anyánkról mond, — hogy amikor az almába harapott, megnyitultak szemei és észrevette, hogy nincs felöltözve.”

Egy jezsuita pátert tiszteletbeli rabbinak választottak. Egy londoni jezsuita páter P. Day Henrik, évek óta sikeres emberbaráti működést fejt ki. Munkáját azonban oly kíméletesen és annyi szeretettel végzi, hogy a zsidók is rendkívül kedvelik és nagyrabecsülik. A londoni rabbi-egyesület elismerésképpen nemrég a páternek a „tiszteletbeli rabbi” címet szavazta meg.

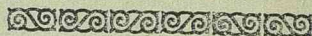
Hirdessen:
a Friss Ujságban!

Pereljen a zsidókórház, én meghalok!

Az ugynevezett Muhy-palotában lakik szegény öreg Schlosserné. Nem is olyan nagyon szegény, de az utóbbi időben nagy gondjai voltak. Eseti a fej, meg volt rettenve, mi lesz a hetven éves öreg életével, ha a lej teljesen elveszti az értékét? A kis pénz ugyanis ki volt adva, de az adósok nem nagyon szaladtak fizetni, lej kontremínre spekuláltak az adósok, biztosan azért nem fizettek. Szegény Schlosserné megijedt, hogy mikorára visszakapja a pénzét, nem fog élni semmit. Ezért aztán illendő végrendeletet csinált és megírta a végrendeletben, hogy nem is meri kérni a pénzét az adósoktól,

szegény kéri, a perek sokáig elhúzódhatnak, addigra a pénz egészen elvesztheti az értékét, nem bajlódik többet, unja az egész zürichet, nem akar több bosszúságot, legyen a pénze a zsidó kórház. Pereljen a zsidó kórház, én meghalok. írta végrendeletében, szegény, öreg fáradt Schlosserné. Aztán bevett egy fél adag veronált. Onnan gondolom, hogy csak fél adag volt, mert nem halt meg tőle az öreg asszony. Kimosták a gyomrát, visszakenyszerítették a szivtelen orvosok ebbe a kellemetlen, unalmas vaczak életbe, a derék, jólelkű, érzékeny öreg Schossernét.

„Victoria” kávéház ma már meghitt találkozóhelye egy családoknak, mint a fiataiságnak. Intim és kellemes szórakozást nyújt illusztrált lapjaival és legjobb zenéjével. Minden este állandó buffet s a legjobb fajborkok.

Löwey parfümerie

Piața Brațianu 4 szám.

Francia parfümök, puderek, ipere szappanok, Eau Collogue különlegességek, kötszer és gummiáruk, betegápolási kellékek stb. Nagyválaszték és olcsó árak.

**VEŠCAN
és
MERTZ**

női és úri divatruház, egyenruházati, intézeti, polgári szabóság

Bőrdíszműárak nagy választékban

„Ferrone” világhírű

GYERMEKKOCSIK

legolcsóbban legnagyobb választék

Corsó Bazárban

(Gindl mellett)
Piața I. Brătianu.

Kedvezően beszerezhető államilag olomzárolt

**Lóheremag
Lucernamag**

Északnémet Ruedlinburgi Répa mag
H. Freund és Fia részvényét. Satu-Mare

A LEJ ESİK

Tavaszi és nyári cipő-újdonosságok:

VAJDA

cipőruházata. Püspöki-áruház

cégnál
Városi
bör-
palota

Férfi és női szövetek, téli kabátok mélyen leszállított árakban 150 széles, kabátszövetek 220 lejtől minden színben

Klein Elek

Szénsavas, sós és kénmáj források, hidegvíz kurák és pakolások megkezdődtek a Római kerti gőz- és kádforrásban. Ma len két csatornát délutánján gőzfürdő nőknél zóna árban

Utlevel

vízumokat szerez gyorsan és pontosan, tutár: vasárnap, szerdán és pénteken.

Tevjovits Sámár

Piața Brătianu, Dácia udvar.

Menetjegy iroda

Jegyek a külföld minden állomására. Telefon 249.

Utlevel vízumot

szerez gyorsan és pontosan a legolcsóbb áron

Futár mindennap

Iroda: Str. Heria (Károlyi-köz) 2.

Legjobb találkozóhely a
Czégényi és Balogh
étterem

str. Petru Maior (Majláth-u.), és str. Cuza Voda (Eötvös-u) sarok, hol szolid, pontos és figyelmes kiszolgálás, izletes ételek, saját termésti fajborkok. Abonensek jutányos árak 000 mellett felvétetnek. 000

Legszébbben, legjobban fest, tisztít és átalakít mindennemű kálapokat az amerikai 1-10

Jelenik Lajos

egyedüli gőzerő berendezett, világvárosi mintájú kálapkészítési vállalat, str. Col. Jacobini (Várdomb-u.) 25. sz., a Liceum tornacsarnokával szemben. Saját készítményű kálapokból állandóan nagy raktár. A legolcsóbb árak!!!

SCHWEGER

Tűkőrgyár, üvegmaratás, üvegcsiszolás és épület üvegezés.

Kazinczy u. 30.
Telefon: 161. sz.